

Posudek vedoucího bakalářské práce

Autor: KLÁRA HANZLÍKOVÁ

Název: *Březnická farnost a její lidé v 19. a 1. polovině 20. století perspektivou farní kroniky*

Místo, rok, rozsah práce: Praha, odevzdáno na Katedře dějin a didaktiky dějepisu v červenci 2024, 58 stran textu, seznam pramenů a literatury, bohaté přílohy: reprodukce pramenů (ukázky z farní kroniky, historické i současné fotografie Březnice, zejména farního kostela)

Vedoucí práce: PhDr. Jan ZDICHYNEC, Ph.D.

Hodnotící kritéria

	splňuje	splňuje z větší části	splňuje z menší části	nesplňuje
Problematika a cíl práce jsou zformulovány a odpovídají zadání a názvu práce.	x			
Metody využití autorem jsou adekvátní vzhledem k cíli práce a tématu.	x			
Autor se opírá o relevantní prameny a literaturu .		x		
Struktura práce je vyvážená a logická.		x		
Zpracování vykazuje rysy originality a vlastního přínosu .	x			
Práce je prosta gramatických a stylistických chyb .	x			
Práce je psána kultivovaným odborným jazykem za použití správné terminologie .	x			
Autor správně cituje .	x			
Autor nic podstatného neopomenul (obsah, úvod, závěr, seznam pramenů použité literatury, anotace v češtině a cizím jazyce, rozsah odpovídá zadání).	x			
Autor pravidelně konzultoval s vedoucím práce	x			

Celkové hodnocení (slovně)

Rád jsem se ujal vedení práce Kláry Hanzlíkové, neboť mě tato studentka už dříve upoutala svým nadáním a poctivým přístupem ke studiu. Potěšil mě její zájem o církevní dějiny, motivace daná vazbou k rodnému kraji, vytrvalost při nesnadném formulování tématu, kdy se ukázalo jako přínosnější ponořit se do dějin 19. a první

poloviny 20. století, jež jsou z hlediska náboženského dosud poměrně málo zpracovány, než do doby jezuitské, jak původně zamýšlela. Příjemná byla i ochota kolegyně věnovat se také paleograficky náročným pramenům a zlepšovat se v němčině. Autorka konzultovala pravidelně nejen se mnou, přičemž zohledňovala poctivě i mé podněty, ale též s odborníky zaměřenými na regionální dějiny Březnicka či s místním knězem. Je třeba říci, že výsledek Klářina snažení pokládám za zdařilý.

Bakalářská práce je podána celkem poutavě a jasně, výklad je kultivovaný a čtivý. **Po formální a jazykové stránce** nelze textu vytknout o mnoho více, než bývá obvyklé u tohoto typu prací. Nalezneme tu spíše drobné jazykové a stylistické prohřešky; kvalitně zpracován je poznámkový aparát. V obsahu práce nejsou uvedeny přílohy, které jsou přitom pro studii dosti důležité a jsou tematizovány i v samotném textu. S. 15: pokud zmiňuje Ferdinanda Tyrolského, bylo by vhodné i jméno jeho syna Ondřeje uvádět v počeštěné podobě; *české země* bych psal s malým –č–.

Struktura práce je logická a dosti podrobná; lépe by snad mělo být zdůvodněny časové mezníky dané tvůrci kroniky, jež by měly být důsledněji propojeny s obecnějšími předěly historického vývoje Čech. Zdá se mi, že (navzdory zkracování, jež při textování práce proběhlo) příliš rozsáhlá je pasáž věnovaná předmoderním dějinám březnického regionu (včetně výkladu o Bozeňsku). Skýtá jistě potřebný kontext, ale autorka tu mohla být stručnější. Možná by také bylo logičtější předsunout kapitolu čtvrtou před výklad o starších dějinách oblasti. Autorka celkem věrně reprodukuje nejčastější témata, jež přinášeli pisatelé farní kroniky; oceňoval jsem, jak neúnavně promýšlela a měnila strukturu své práce, aby se co nejvíce vyhnula opakováním.

Po stránce obsahové: myslím, že práce přináší zajímavé poznatky. Domnívám se ale, že se autorka při analýze narativních pramenů až příliš zaměřila na církevní dějiny a vynechala dějiny města Březnice samotného – tato stránka by měla být posílena, přece jen nelze obojí oddělit. Důležité by také bylo region důkladněji charakterizovat po sociální a ekonomické stránce, zejména co se týče proměn těchto poměrů ve sledovaném období. Smysluplné je líčení náboženských poměrů raného novověku, vlivu jezuitské koleje (ale trochu se mi z celku vytrácí vliv Svaté Hory); snad mohla víc sledovat, jak se zrušení jezuitské koleje, případně vznik českobudějovického biskupství promítly do náboženského života farnosti. Zmínil bych, že vznik nové březnické farnosti souvisí také s josefínskými reformami cílícími na zintenzivnění farní správy. Oceňuji popis farní kroniky, kde se autorka dobře poučila i metodami pomocných věd historických. Při líčení každodenních drobných starostí farnosti autorka zachází snad až do přílišných detailů. Víc se mohla seznámit s prameny českobudějovického biskupství. Zajímavé je, jak se ve farních kronikách odráží vznik Československé církve husitské a jak kriticky je katolíci kněží hodnotili.

Historické řemeslo: oceňuji mj. uplatnění znalostí z druhého studentčina oboru, geografie, zejména ochotu ponořit se do četby starého písma a vyrovnat se s němčinou. K. Hanzlíková se důkladně seznámila se starší i současnou regionální literaturou a kriticky ji zhodnotila. Více ale mohla využít literaturu zaměřenou obecněji, např. týkající se roli kněží v 19. století, třeba práce věnovaná kněžským identitám mohla poskytnout určitý referenční rámec pro osoby březnické farnosti;¹ podobně absentují práce k církevním dějinám 19. století, např. Miroslava Novotného či Jiřího Hanuše. Autorka místy zaměňuje farnost a panství a současný mikroregion, takže se někdy poněkud stírá, o jaké jednotce právě píše. Kvalitní jsou portréty jednotlivých kněží. Kosmova kronika (ostatně její citování v případě této práce je spíše nadbytečné) by měla být uvedena mezi edicemi pramenů, nikoli v literatuře. Proč autorka neocitovala ve zdrojích prameny českobudějovického diecézního archivu? Byť nebyly ve výsledné fázi tak přínosné, pracovala i s nimi.

Otázky k obhajobě:

Jak by autorka zhodnotila svůj přínos pro církevní dějiny Březnicka? Měla by chuť u tématu zůstat a dále je rozvíjet, nebo je pokládá spíše za vyčerpané?

Zdá se jí, že duchovní správci březnické farnosti byli výjimeční, že to bylo prestižní (a dostatečně zajištěné) působiště, nebo spíše „fara, která se dostávala za trest“?

Soudí, že byla březnická farnost v rámci českých zemí výjimečná nebo spíše průměrná? Osobně se mi zdá, že je to dodnes mikroregion v rámci České republiky v současné době se silnější religiozitou než jiné oblasti. Příkládám do jisté míry vliv poutnímu místu na Svaté Hoře – souhlasí autorka s tímto názorem? Přitom ale přímo do farní kroniky tak silně vliv Svaté Hory nevstupuje, jak si to autorka vysvětluje? Projevuje se nějak v pramenech život poutní cesty z Březnice na Svatou Horu?

¹ Lukáš FASORA, Jiří HANUŠ, Tomáš W. PAVLÍČEK a kol, *Kněžské identity v českých zemích 1820–1938*, Praha 2017.

Napadne autorku, s jakou oblastí by bylo možno Březnicko srovnávat?

Jak by autorka odlišila církevní a náboženský život, pojmy, s nimiž v práci nakládá poněkud automaticky?

Dochovala se i nějaká dobová vyobrazení fary? (autorka poskytuje spíše obrázky kostela)

Proč vlastně vznikly dodatky ke kronice farní? Dokládají hlubší historický zájem zdejších kněží?

Jak by téma představila ve školní výuce, na jejích různých stupních? V regionu samotném a mimo něj? Je církevní život Březnicka dostatečně zastoupen třeba v relevantních muzeálních expozicích?

Závěrem bych chtěl zdůraznit, že práce Kláry Hanzlíkové předčí požadavky kladené na tento typ práce zejména poučenou prací s nevydanými prameny a jejich interpretací, ale i promyšlenou strukturou a houževnatostí při jejím zpracovávání. Autorka se však dokáže vyrovnat také s dostupnou sekundární literaturou. Soudím, že při zpracovávání své bakalářské studie defendentka nejen nabyla řady důležitých kompetencí patřících k historikovu řemeslu, ale že podnikla také solidní mikrosundu do regionálních dějin 19. století, jež si zaslouží pozornosti a po určitém doplnění a rozpracování snad i částečně publikování.

Práci doporučuji k obhajobě.

Datum: Praha, 31. srpna 2024

Podpis vedoucího práce: PhDr. Jan Zdichynec, Ph.D.